

A

בס"ד Intro

Today we will בע"ה begin Mesechte Beitzah, also known as Mesechte Yom Tov, which discusses the laws of Yom Tov, Muktze, and Eruv Tavshilin.

We begin the 1st Perek, ביצה שנולדה, which will focus on the laws of muktze, and other Halachos specific to Yom Tov.

Some of the topics we will learn about today:

The first Mishna in the Perek introduces some basic concepts of the Mesechte, including Muktze, Nolad and Hachana.

The Mishna brings a Machlokes between Beis Shamai and Beis Hillel regarding an egg that was laid on Yom Tov, if it is permissible to be eaten or not, and the Gemara that follows will bring 4 different ways to explain this Machlokes.

The Mishna will also bring two more מחלוקות between ב"ש and ב", one regarding the שאור of שאור that is required, in order to be כסוי הדם on Pesach, and one regarding the law of ססוי הדם on Yom Tov – which are explained later in the Perek.

ביצה

יום טוב

מוקצה

עירוב תבשילין

Basic concepts of the מסכת, including

מוקצה ~ נולד ~ הכנה

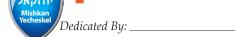

C S

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

מוקצה

מוקצה יהיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו

D

נולד

Nolad refers to items which came into being on Shabbos, or changed significantly in form on Shabbos. This would include eggs laid on Shabbos, pieces of a vessel which broke on Shabbos, etc.

Our gemara discusses whether Rebbe Yehuda and Rebbe Shimon would maintain their respective opinions by Muktze, even in a case of Nolad.

רסוי הדח

The pasuk in the Torah states אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יצוד ציד חיה או ואיש אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יצוד ציד חיה או ועסהו בעפר ושפך את דמו וכסהו בעפר

A kosher fowl, or non-domesticated animal, which is slaughtered, must have its blood covered by earth, or any other similar substance.

כח דהיתירא עדיף

If there is a Machlokes, which we can explain in a way that will highlight the lenient opinion, it is preferable to follow that explanation, which will bring out a more lenient ruling.

1 So let's review.....

Zugt the Mishna:

ביצה שנולדה ביום טוב

An egg that was laid on Yom Tov

בית שמאי אומרים תאכל

Bais Shamai holds that the egg may be eaten

ובית הלל אומרים לא תאכל

Bais Hillel holds that the egg may not be eaten on Yom Tov.

Another Machlokes;

בית שמאי אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת

Bais Shamai holds that the שיעו to be חיים on Pesach for בל יראה, possession of Chametz, is a כזית for שאור (sourdough) and a כחבת, which is larger than a המץ, for actual חמץ, ובית הלל אומרים זה וזה בכזית, ובית הלל אומרים זה וזה בכזית

Bais Hillel holds that the שיעור for sourdough and actual מדים are both a הכזים.

תשוחט חיה ועוף ביום טוב

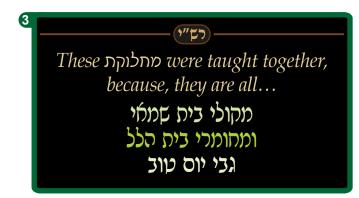
If someone slaughtered fowl or a חיה, a non-domesticated animal on Yom Tov, both of which are כסוי הדם הייב - that the blood of the slaughter must be covered with earth -

בית שמאי אומרים יחפור בדקר ויכסה

Bais Shamai holds that one may dig up earth for כסוי הדם, כסוי הדם הם לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום ובית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום Bais Hillel holds that one should not slaughter a fowl or a חיה unless one has the earth prepared from before Yom Tov The second and third Machlokes are explained later in the Perek.

The Bais Shammai rule leniently, and the Bais Hillel rule stringently regarding Halachos of Yom Tov.

The Gemara examines the first Machlokes.

What case is our Mishna referring to? אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה

If we are discussing a chicken meant to be eaten, this fowl is considered designated for use of Yom Tov, and is not Mutkze set apart for non-use on Yom Tov,

- מאי טעמייהו דבית הלל אוכלא דאפרת הוא

What is the reasoning of Bais Hillel who forbid the egg on Yom Tov? The egg is a separated food item from this same chicken, and should also be permissible?

אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים

Then perhaps we are discussing a case of a chicken kept for laying eggs, which we would not be using on Yom Tov, מאי טעמייהו דבית שמאי מוקצה היא

What is the reasoning of Bais Shamai who allow the egg on Yom Tov? Since it has been put out of our mind for use on Yom Tov, the chicken and the egg are therefore Muktzeh, and should be forbidden?

The Gemara offers 4 interpretations of this Machlokes: אמר רב נחמן לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים

The Mishna is discussing a case of a chicken kept for laying eggs, which we would not be using on Yom Tov,

ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד

ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד

The one who holds that אסור is אסור would also hold that נולד is אסור, and vice versa.

בית שמאי כר' שמעון

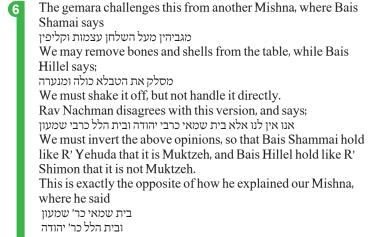
Bais Shamai follows the opinion of Rav Shimon, who permits Muktze and Nolad.

ובית הלל כר' יהודה

Bais Hillel follows the opinion of Rav Yehuda, who forbids both Muktze and Nolad.

The גמרא examines the first ביצה שנולדה ביום מוב... במאי עסקינן? אילימא בתרנגולת אלא בתרנגולת העומדת לאכילה העומדת לגדל ביצים יום טוב Designated for יום טוב on מוקצה מאי מעמייהו דבית הלל? מאי מעמייהו דבית שמאי? (bkn) מוקצה היא! אוכלא דאפרת הוא! The EGG should also The EGG should also be forbidden? be permissible?

Review

Rav Nachman explains: גבי שבת דסתם לן תנא כרבי שמעון

By Shabbes, where Rabenu HaKadosh ruled in a stam Mishna like Rebbe Shimon that Muktze is permitted on Shabbos, we align Bais Hillel with Rebbe Shimon, since the Halachah generally follows Bais Hillel.

אבל גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה

However, by Yom Tov, where a stam Mishna follows the opinion of Rebbe Yehuda that Muktze is Asur, we align Bais Hillel with Rebbe Yehuda.

Rebbe's reasoning is;

muktzeh?

שבת דחמירא ולא אתי לזלזולי בה סתם לן כרבי שמעון דמיקל

As people tend to be stricter with Shabbos, we can afford to rule leniently regarding Muktze.

Whereas Yom Tov, which is lenient - in regards to מלאכות related to אוכל נפש, and therefore people might be more lax -Rebbe ruled stringently regarding Muktzeh.

The gemara challenges the entire explanation of Rav Nachman, by asking, if we are discussing a case of בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ומשום מוקצה
Why bring a case of an egg laid by such a chicken? The mishna should have brought a case of the chicken itself, which is also

גבי יום פוב

גבי יום פוב

דסתם לן תנא

דסתם לן תנא

בגי יפודכ

בגי יפודכ

בגי יפודכ מוצקה

בית הלל בית שמאי

בית ימוד בית ימ

if we are discussing a case of בתרנגולת העומרת לגדל ביצים בתרנגולת העומרת לגדל ביצים
ומשום מוקצה
Why bring a case of an EGG,
The משנה should have brought a case of the CHICKEN itself?
Which is also און פריבה

אלא אמר רבה לעולם בתרנגולת העומדת לאכילה Rather, explains Rabbah, our mishna is referring to a case of a chicken meant to be eaten, and thus not muktze, and we are discussing a case of יום טוב שחל להיות אחר השבת שחל להיות אחר השבת Where Yom Tov is on Sunday,
And the Machlokes is based on the issue of Hachana, as the pasuk states;
והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו which teaches that food must be properly prepared for Shabbos or Yom Tov,

Review

DafHachaim.org

and an egg which is laid today was formed the day before, which in this case is Shabbos, and Rabbah holds חול מכין ליום טוב חול מכין ליום טוב ואין יו"ט מכין לשבת ואין שבת מכינה ליום טוב Food for Shabbos and Yom Tov must be prepared on a week day, not on Shabbos.

And an egg laid today
was formed the day before on שבת

וא אכין אלהת נחוא אכין איום אנה
ואין יו"ל אכין אלהת נאין להת אכין ציום אנה

א"ל אביי אלא מעתה יו"ט בעלמא תשתרי Abaye questions Rabbah's explanation, because, if so, an egg laid on a regular Yom Tov following a week day should be permitted, as the egg was מוכן from before Yom Tov. Rabbah answers; האבר משום יו"ט אחר השבת גורה משום יו"ט אחר השבת אחר יום טוב ומשום שבת אחר יום טוב An egg laid on a regular Yom Tov after a weekday is indeed forbidden only because of a גוירה of a case where Yom Tov falls after Shabbos, or Shabbos after Yom Tov, in which case there would not be proper Hachana for the egg to be able to be used.

A third explanation רב יוסף אמר גזרה משום פירות הנושרין

The איסור of the egg laid on Yom Tov is a איסור of
קפירות הנושרין, fruits which fall from a tree, which the Chachamim forbade on Yom Tov, as a אזירה that he might actually climb up and pick fruit. Included in this אזירה are eggs that were laid on Yom Tov.

A fourth explanation -

Rav Yitzchak explains that the איסור of the egg laid on Yom Yov is a משקין שזבו fruit juice which seeped from the fruit on Yom Tov, which the Chachamim forbade on Yom Tov, as a הזירה that he might actually squeeze the juice from the fruit. Included in this גזירה are eggs that were laid on Yom Tov.

